

(in margine stonde)

„Adrys van den Lieutenanten, Gouver-
 „news ende Gedeputeerden van wegen der
 „Steden ende landenschappen van Vrieslandt,
 „om stilus gesien, vorder in daer gedaen
 „te worden nae dat sijn Excellencie sal be-
 „winden te behouren.

Gedaen tot Harlingen den vyfden Apr-
 „lis 1581.

(aandragsoockens)

Caecil de Nassau

(noch stont in margh)

„Gemerckt de Stadt Francker voor als
 „noch gheen sooderlinghe sortficatie bou-
 „uen hun iegenwoordighe gestalchijst van
 „doen heeft, dinctt ons, dat de Supplican-
 „ten behouren patientie te hebben, tot da-
 „men ter gelegener tyt, als des noot sulx
 „eyshende werdt, anders daer inne ver-
 „sien sal.

Actum Harlingen den 6 Aprilis 1581.

(ende gecroekent)

Bernard van Meede

(lager stoude)

„Die Gedeputeerden vinden redelycken,
 „dat de Supplicanten mede hun aendeel se-
 „cundum proportionem geometri cum gestou-
 „ten van de incompenen, coort; tot oeder-
 „(a) Boek pag. 217 te vorder.

„houdinghe ende reparatie van 'de Bloek-
 „huysen gesamploeyert synde, nae hant sta-
 „ture ofte, daer op gemerckt in daer den
 „vi^m Marty 1581. (a)

(oonder stonde geschreuen)

Ter ordonantie der Statin van Vries-
landt.

(was geteckent)

A. Harterwyck

(daer lager stoude)

„Syn Excellencie gehoort hebbende het
 „rapport van dezen requeste, ende daer
 „oppe gehadt raduys van des Lieutenant
 „Gouverneur, mitgedera van de Gedeput-
 „teerden van de Steden ende landenschappen
 „van Vrieslande, verclaert: Dorze tot so-
 „efficacie van hoere Seede, sulen gesleuen
 „afstacten aendeel, als her sal beuonden
 „worden toe te comen uit den incompen-
 „ten, coort; tot reparatie van de Bloek-
 „huysen gesamploeyert synde. Ende sen-
 „pende hun verfoeck van groot geschut
 „te hebben. Al daer inne versien worden
 „met der eerren gelegentheyt.

Gedaen tot Harlingen den nenden April-
 „lis 1581.

(gecroekent)

G U I L L E M DE N A S S A U

*Lij der Prinses - doch der Stad Francker
M. 153.*

*Adrys van den Hove van Vriesland op zekere Afte, by de Statin van
 Vriesland zyn Furstelyke Genade overgegeuen.*

Den 12 April 1581.

*Hebbende zyne Furstelyke Genade op byden
 gemerckten behest, den Heeren President
 ende Raden s Hofsi van Vriesland jachere
 ofte, by den Gedeputeerden, representaren
 de den Statin van Vriesland, op ten z. de-
 fer bespande maent zyne Furstelyke Genade
 overgegeuen, te communiceren, ende op i be-
 holden van den z. adrys van den voorsz.
 President ende Raden schriftelijck te ver-
 wyfden; verclaeren d'selue van Furstelyke
 Genade in alleverordenenlyck byden ma-
 ninge als nae volcht; alles noch onder be-
 bewijck ende onderdaenige jachensie van
 zyne Furstelyke Genade gemaet bevestigte ende
 duverna.*

Art. I

SAl dan zyne Furstelycke Genade gedient
 weeten te verstaen, dat voorsz. Presiden:

ende Raden, op druersche proerale Lants-
 daegen ende vergaderingen der lenden ende
 Steden van Vriesland, by gemene stem-
 men, kyfinghe ende aggregacie van derseluen
 Landen ende Sroeden, tot tunne ampten
 gedenomineert, gecoooren, ende als goede
 Patrioten gesaggreert zyn geweest; welcken
 volgende, veck daer capten veuel van den
 Lantschappe, eenige Volmachtigen bouen
 te Hove gesonden zyn, om despedite der-
 seluer commissie te solliciteren aht geschiet
 n, ende d'selue daer nae, by wille van de
 Landen, elck van heuwyden respectuelyck
 overgeleuert.

I L

Wissende v Furstelycke Genade verfeke-
 ren, dat geener van den Hove, jegenwoon-
 delio

delicken in officio zynde, anders gemoedlike ofus gashucht zyn, dan ons naar hun alderbeste vermoegen den Landen in allen incoerteyt ende oprochticheyt van conficten- tis, ons wel in sectien die Religie ende Godes oere zingende, als oock de Politie, ende generaticken wes tot wehseren der- seluer Landen eenichsins staect, vlytelicken te helpen procureren ende beuorderen, als sy genoch t voorteden jaer bewelen hebben, ende noch begeeren voortene daer inne voort te varen ende te continueren.

I I I

Moegende niet te min lyden, dat indien het beuonden mocht worden, dat sy in eenige communicatie van saecten der Reli- ge, ende anders als voorschouwen is, tre- dende, hun aduys nyet en corresponderde, mit beter aduys van den anderen, sy daer hane geemo sullen coduren ende acquiesce- ren, tgeens meest tot Godes oere ende tge- meene best sal dienen.

I V.

Verhopende ende vertrauende hior mede wel vastelicken, dat zyne Furstelycke Ge- nade, zyne Genade, sampe die Gedeputeer- den, ende alle andere goede vnde oprich- tige Patrijcken ende Liefhebbers van tge- meene best, sullen bellicken te verstaen, hunne sagensge goet gewonscap mit al- len mitte Spaensche tyrannie te hebben; waer aff zy hiden Godt den Landen te willen altyt verhoeden.

V.

Ende soe verre die Gedeputeerden sou- den willen seggen, dat tHoff alreer nyt verandert can worden, ende alsoe debarro- ren van conditien van personen, sulcx dat daer dew te beuresten zoude haen, dat die saecten van de Religie ende Politie oock anders als naar behooren gedreuen studen geraecken te worden; sal v Furste- lycke Genade, miugaders zyne Genade, die Gedeputeerden, ende alle anders godlicke wesen te verstaen, sulcx wel meer in be- denken te kunnen vallen in regard van de voorsz. Gedeputeerden, die op allen Landtsoegen ten belieuen van de Landen verandert worden, daer ter contrarie d'offi- cion van den Hone perpetuel zyn, altyt ende alleenlicken geconferreert het volle nominatie, aggrace van de Landen, zynde alsoe veel lichtelicker te wesen van eenige argemise onder den Gedeputeerden, dan onder tHoff, ende waer aff dexemplen

noch in corten jaeren, meer als den Lan- den dienlich is, genoechsam gispaert zyn gewest.

V I

Latende tHoff zyne Furstelycke Genade, zyne Genade, ende den Gedeputeerden overdencken, of nyet beter en waer, mit goede ende lichte correspondencie, alle te saamen, ende gelyck ofut een corpus waer, te helpen in afsakker gewichtigen saecten aduysen ende resolueren, dan dat yder naar zyn sin doe, ende alle die saec- ken in diuersche daeren verlopen worden.

V I I

Belangende die Politie, als weseude een stock annex der Justicie, ende sonder wic- ke die selue nyet en can bequamelyck ge- administreert worden; soude tHoff, onder correctie van ure Furstelycke Genade, ver- staen, dat die selue nyet en can noch be- hoort van de Justicie, ende per consequens van den Hone gesepareert te worden, son- der vuytcras confusie ende audoci van de Landen.

V I I I

Angaende die Grietenen, hebben tFur- stelycke Genade, zyne Genade, ende die Gedeputeerden verstaen, datoor eenige Leers tractaten zyn, expresselicken vermeldende, dat de Grietvuyden commissien behooren, naar voorgaende examinatie van drie per- sounen, by den Stadholder, President ende Raaden, present zynde, geconferreert te worden; ende oer sulcx, als weseude een van de principuelsten puncten van de tra- ctaten ende priuilegien van den Lande, wel- ke die Gedeputeerden volgende haer com- missie behoorden te onderhouden ende de- fenderen; miuge tHoff, dat ure Furstelycke Genade belieuen sal het selue daer inne te maldesteneren, ende den vermelden Gedepu- teerden daer me genoadelicken doen con- descenderen, seifs consideratie gennemen, dat die Grietvuyden eenich heviandt ende excecute van iusticie hebben, die de Gede- puteerden geensins competereert, noch nyt in Vrieslant geocompetereert en leest.

I X.

Willende mede tHoff ure Furstelycke Genade onderdanichlicken onderrichte heb- ben, dat alsulcke commissien ende andere, by den Hone texpedieren, onder den naem ende tsegel van den Souvereyn Heere van dien, om meerder crachts ende autoriteyt te geypen, geschiede.

X

Ende oftet in andere Prouincien anders gebruyckelyckheit en weten zy nyet, noch can tselue om die diuerfche gelegenheyt der landen gefchieden, twalck alhier egeen plaets en liuest. naedien in gehecke Vriesland geen moer als een hoeghe Justicio is, daer in andere landen alle Sueden, ende vaele particuliere Hooren ende Perocnen, die selue hebben onde exercieren.

X I

Verclarende het voorfz. Hoff vurt oueruloet, dat sy nyet en begeeren in alfulcken officien andere persoenen, dan die beste ende gequalificeerde, vuyte nominatie van den Ingelezenen gulle's te worden; ten syden leggende in deelen alle gunst, risgunst ende anderzins, als nyet anders trachtende dan de eere Godes, ende tgraueu weluacren ende dienst van den Lande.

X I I

Verclarende mede, dat inuen s; eenige ander bequaemere middelen wisten, meer

doende oer Godes eere ende verhuieren als vooren, te proponeren, sy tselue geerue linden doen; als oock te willen requirieren in eenige andere bequaem, die hem geproponeert moechten worden; maenende hier mede gebruycksaam voldaan te hebben op ten puotten, tHoff aengand; nae inhouden der voorfz. arte.

Actum den xij^{ten} Aprilis, Anno XV^{ten} een en achthuch.

(onder stonde geschrouen)

Al tgene voorfcreurd is, attestere ende confirmere ick alsne geder ende gepasfoert, oick my als Grefst beuoten te syn geweest van weger President ende Raeden, op ten jaer, naent ende dach als bouen, tselue te extendoren, ende syno Purzelycke Genade te representieren.

(ende onderoockent)

F. de Bouchwart.

Noot dat vrygheyt, onder de hant gheleuen van sy in den Hoer 1571 Geboen was F. de B. de van Kijfops, Christen van Remondurien.

Brief van Gratie en Remisje, verleent by Koning Philips aan Engbert Pieters, wegens een Manjlag, begaen aan eenen Sytze Optezoon, ten huize van Alexis Martenszoon, Herbergier te Siens.

Den 16 April 1581.

Philips, by der graden Godes Conuck van Carilien, van Leon, van Arragon, van Nauarre, van Nepeis, van Sicilien, van Maylorque, van Sardeynen, van den eilanden Indien ende vasten lande der zee Occane, Eertheroge van Oostenryck, Hertoge van Burgnagnien, van Lothreck, van Brabant, van Lymborch, van Luxenborch, van Goltro ende van Melanen, Graue van Habuborch, van Vlaenderen, van Artoys, van Burgangnien, Palgraue ande van Henegrouwe, van Holland, van Zeulan, van Namen ende van Zuuphen, Prince van Zwau, Merckgraue des Heiligen Ryck, Heere van Vrieslandt, van Salyns, van Mechgelen, van der stad, steden ende landen van Vuytrecht, Ouerijsel ende Grooungen, Dominareur in Aise ende Asrycke.

Donc te wretent allen jegenwoordige ende oecommende: Dat wy, ontfangen hebben die oetmoedighe supplicatis van *Engbert Pieterszans*, inhoudende, dat hy Suppliant op

ten eersten dach Nouembri in den jero 1579. binnen Seuns vergesellschaft is geweest met meer andere, ten huuse van *Alexis Martens*, Herbergier in denseluen Dorpe, alwaer die Suppliant onde eenen *Jan Aenckeren* van Finckum by maicanderen stonden, is gecomen *Peter Janzons*, mede van Finckum voerscheuen, seggende intten Lachgenooten, wat twa lotte mannen staen daer by dan anderen; ende heeft eenen *Sytze Optezoon* gesocht, al zynst stult, sne hebbenie nachtas gheen moer; waer op die Suppliant heeft geantwoorde, al hebben wy gheco macht wat le:ht dy daer een; waer op die voerfz. *Sytze* gesocht heeft intten Suppliant, ick geouue nyet dat du (desiguerende den Suppliant) het alleme wilste regieren, met meer onbequaeme wienien van syn suets ende maeder, ende stlex dende, is met dien den Suppliant aengefallen, ende me zyn hoest op des Suplicants borst geloepen, dat die Sup-